

**Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
Centrul Republican Experimental
Protezare, Ortopedie și Reabilitare**

RAPORTUL
privind rezultatele activității economico - financiare
al Instituției Publice „Centrul Republican Experimental
Protezare, Ortopedie și Reabilitare”
pe anul 2020

mun. Chșinău – 2021

RAPORTUL
privind rezultatele activității economico-financiare al Instituției Publice
Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare în anul 2020.

I. Întroducere

Actuala Instituție Publică a fost creată în baza fostei Uzine de proteze întemeiate în or. Chișinău în anul 1945, pentru diminuarea consecințelor celui de-al II-lea război mondial și asigurarea participanților care au avut de suferit de pe urma războiului, cu articole protetico-ortopedice (proteze, orteze, etc.).

Începând cu anul 2002, Centrului Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare, i-au fost atribuite funcții noi de consultare, tratament și reabilitare a persoanelor cu dizabilități și participanților la război, precum și a bolnavilor cu afecțiuni și maladii ale aparatului locomotor.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 22 din 18.01.2019, Întreprinderea de Stat „Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopediei și Reabilitare” a fost reorganizată prin transformare în **Instituția Publică Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare**” (I.P. „CREPOR”) (Monitorul Oficial al RM nr. 24-28 din 25.01.2019, art.41), având scopul de a facilita și eficientiza procesul de asigurare a populației cu mijloace ajutătoare tehnice, precum și de a realiza măsurile de reabilitare medicală și profesională a persoanelor cu dizabilități, a veteranilor de război și a persoanelor cu afecțiuni ale aparatului locomotor, în scopul asigurării incluziunii sociale, mobilității și menținerii sănătății acestora.

II. Beneficiari. Număr. Categori

Numărul beneficiarilor de articole protetico-ortopedice și de servicii de reabilitare medicală, luați la evidența CREPOR la situația din 31.12.2020, a constituit **56745 persoane**, sau cu o creștere față de anul 2019 cu **1496 persoane (55249 persoane)**, din care **3126 persoane cu dizabilități** cu amputații ale membrilor superioare și/sau inferioare. Numărul beneficiarilor de încălțăminte ortopedică luați la evidența CREPOR la situația din 31.12.2020 a constituit **31803 persoane**.

Tabelul nr.1. Contingentul beneficiarilor de mijloace ajutătoare tehnice și servicii de reabilitare medicală în anii 2019-2020

<i>Indicatori</i>	2019		2020		Devieri, 2019-2020
	persoane	Cota,%	persoane	Cota,%	persoane
Total la evidență	55249	100,0	56745	100,0	1496
<i>inclusiv:</i>					
Veterani de război și persoane cu dizabilități de pe urma războiului	10864	19,7	10974	19,3	110
Persoane cu dizabilități (afecțiuni generale);	14141	25,6	14528	25,6	387
Pensionari pentru limita de vîrstă	10761	19,5	11049	19,5	288
Copii cu dizabilități	2132	3,9	2109	3,7	-23
Persoane cu dizabilități din copilărie	4235	7,7	4363	7,7	128
Copii în vîrstă de pînă al 18 ani, cu maladii și afecțiuni ale aparatului locomotor fără grade de dizabilitate	5869	10,6	6174	10,9	305
Veterani de muncă	40	0,1	40	0,1	0
Alte persoane cu maladii și afecțiuni ale aparatului locomotor, care beneficiază de articole protetico-ortopedice și servicii de reabilitare medicală.	7207	13,0	7508	13,2	301

III. Situația economico-financiară

3.1 Finanțarea

Pentru anul 2020 (scr. MSMPS nr. 21/66 din 10.01.2020), de la bugetul de stat pentru activitatea de bază a IP CREPOR au fost aprobate alocații (subsidii) în suma totală de **53885,7 mii lei**, inclusiv:

- **43788,4 mii lei** pentru producerea mijloacelor ajutoare tehnice și serviciile de reabilitare medicală acordate veteranilor de război și persoanelor cu dizabilități locomotorii;
- **119,2 mii lei** pentru prestarea serviciilor de reabilitare profesională;
- **3500,0 mii lei**, pentru asigurarea persoanelor cu dizabilități și a copiilor cu dizabilități cu „cărucioare fotolii rulante”.
- **6478,1 mii lei, pentru lucrările de reparația capitală și dotarea blocului „M” (scr. MSMPS nr. 13/5672 din 09.10.2020)**

De asemenea, pentru anul 2020, în conformitate cu prevederile Anexei nr. 1 la Contractul nr. 05-08/21 din 31 decembrie 2019, de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurărilor obligatorii de asistență medicală (CNAM) a fost aprobată suma de **3.251.840,0 lei** pentru un număr de **640 cazuri tratate** cu **tariful planificat pentru un caz tratat** în suma de **5081,0 lei**.

3.2. Componența și structura veniturilor din vânzări.

1. I.P.CREPOR a înregistrat la finele anului 2020 **un volum de vânzări nete** în suma totală de **41704,9 mii lei**, ceea ce constituie **81,13%** față de anul 2019 (**51403,9 mii lei**).

Activitatea operațională a întreprinderii include următoarele tipuri de activități: confecționarea mijloacelor ajutoare tehnice, conform nomenclatorului aprobat de Guvern, comercializarea mărfurilor, prestarea serviciilor de reabilitare medicală și profesională, serviciile cantinei și transmiterea activelor în locațiune.

Astfel, veniturile din principalele genuri de activitate constituie:

- Veniturile din vânzarea produselor finite (mijloacelor ajutoare tehnice) au constituit **27048,8 mii lei**, sau **64,9%** din totalul vânzărilor ;
- Veniturile din prestarea serviciilor de reabilitare medicală și reabilitare profesională, în total **10021,4 mii lei**, sau **24,0%**;
- Veniturile din comercializarea mărfurilor **3901,1 mii lei**, sau **9,3%**;
- Veniturile Cantinei, în suma de **284,1 mii lei**, sau **0,7%**;
- Veniturile din locațiune în suma de **449,5 mii lei**, sau **1,1%**.

3.3. Analiza rezultatelor financiare

De către I.P. ”CREPOR” în anul 2020, au fost suportate pierderi **în suma totală de 60,7 mii lei**, sau o **reducere a profitului cu 1483,9 mii lei**, comparativ cu valoarea profitului net obținut în anul **2019 (1423,2 mii lei)**. Pierderile au fost cauzate de situația epidemiologică din țară, provocată de COVID-19, declararea stării de urgență în baza Hotărârii parlamentului Republicii Moldova nr.55 din 17.03.2020, sistarea activității instituției de la 17 martie 2020 până la 31 mai 2020, și reluarea activității Centrului la capacitate redusă din 01 iunie 2020.

3.4. Analiza activelor disponibile și rotația acestora

Potrivit datelor Situațiilor Financiare pentru perioada ianuarie-decembrie 2020, suma totală a activelor la sfârșitul perioadei de gestiune a constituit suma de **102188,4 mii lei** (Cod rd. 430), iar suma activelor imobilizate la situația din 01.01.2020, constituie **79673,2 mii lei**.

În structura activelor instituției, prevalează mijloacele fixe, a căror pondere constituie **57,8%** din activele disponibile la finele anului 2020.

Coeficientul de amortizare a mijloacelor fixe la finele anului 2020 a constituit 40,0%.

Alte categorii de active, sunt stocurile și numerarul, care reprezintă cote mai reduse: respectiv de 11,8 % și 9,6 % din totalul activelor disponibile la finele anului 2020.

IV. Confecționarea mijloacelor ajutătoare tehnice

Asigurarea populației Republicii Moldova cu articole protetico-ortopedice se efectuează gratis, reieșind din prevederile Regulamentului cu privire la modul de asigurare a unor categorii de cetățeni cu mijloace ajutătoare tehnice, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 567 din 26.07.2011 (Monitorul Oficial nr. 128-130/684 din 05.08.2011) cu modificările și completările ulterioare.

Confecționarea mijloacelor ajutătoare tehnice în cadrul I.P.CREPOR se efectuează la comanda beneficiarului, deoarece este un proces specific, care depinde de particularitățile fiziologice ale fiecărui pacient în parte și de indicațiile medicilor ortopezi - proteziști la momentul întocmirii comenzii.

În anul 2020, volumul total de confecționare a mijloacelor ajutătoare tehnice a constituit **25020,9 mii lei**, sau cu o reducere de **5144,5 mii lei** comparativ cu volumul producției fabricate în anul 2019 (**30165,4 mii lei**). Informația privind cantitatea mijloacelor ajutătoare tehnice fabricate în anii 2019-2020 se reflectă în Tabelul nr. 2.

Tabelul nr. 2. Cantitatea mijloacelor ajutătoare tehnice fabricate în anii 2019-2020

Nr	Denumirea	Unitate de măsură	Fabricat în anul 2019	2020					Rata de creștere 2020/2019,%
				plan aprobat	plan precizat	executat	devieri executat -plan precizat	%	
1	2	3	4	5	6	7	8=7-6	9=7/6	10=7/4
1.	Total proteze	unități	545	510	510	493	-17	96,7	90,5
	<i>inclusiv:</i>								
1.1.	<i>Proteze ale membrelor superioare (unități)</i>	unități	62	60	60	58	-2	96,7	93,5
1.2.	<i>Proteze ale membrelor inferioare (unități)</i>	unități	244	220	220	204	-16	92,7	83,6
1-3	<i>Proteze ale membrelor inferioare de tip modul</i>	unități	239	230	230	231	1	100,4	96,7
2	Orteze (unități)	unități	2379	2430	2430	2413	-17	99,3	101,4
3	Reparația protezelor (unități)	unități	607	600	600	470	-130	78,3	77,4
4	Bandaje (unități)	unități	958	910	910	775	-135	85,	80,9
5	Încălțăminte ortopedică (perechi)	perechi	8081	8000	8000	8082	82	101,0	100,0

Datele Tabelului nr. 2 denotă, că în anul 2020, cantitatea producției fabricate a fost în scădere față de planul aprobat cu:

- 17 unități „proteze ale membrelor superioare și inferioare”;
- 17 unități „orteze”;
- 130 unități „reparații proteze”;
- 135 unități bandaje,

Iar producția de „încălțăminte ortopedică” a fost în creștere cu.

- 82 perechi de „încălțăminte ortopedică”.

Această reducere se explică prin faptul condițiile impuse de declararea stării de urgență la nivel național din cauza pandemiei COVID - 19 și sistarea activității instituției.

Din producția fabricată în anul 2020, a fost obținut un beneficiu (profit) în suma de 1412,3 mii lei, cu rentabilitatea de 15,2%, sau cu 295,2 mii lei mai puțin, comparativ cu beneficiul obținut în anul 2019 (1707,5 mii lei).

V. Realizarea producției și serviciilor

În anul 2020, **volumul total** de realizare al producției, serviciilor de reabilitare medicală, serviciilor de reabilitare profesională, de procurare a utilajului și al cărucioarelor fotolii rulante a fost executat în sumă totală de **45119,0 mii lei**, sau cu o descreștere cu **6601,2** mii lei comparativ cu volumul de realizare executat în anul 2019 (**51720,2** mii lei), inclusiv:

- *realizarea producției și serviciilor medicale din activitatea de bază în sumă de 40673,2 mii lei;*
- *prestarea serviciilor de reabilitare profesională a constituit 38,1 mii lei,*
- *serviciile medicale prestate din mijloacele FOAM - 1905,4 mii lei.*
- *procurarea mijloacelor ajutătoare tehnice adaptate necesităților persoanelor cu dizabilități (cărucioarelor fotolii – rulante; cîrjelor și bastoanelor) - 2502,3 mii lei,*

La situația din 01.01.2021 la depozitul I.P.CREPOR a rămas un sold de 412 unități „cărucioare fotolii rulante” în suma de **997,7 mii lei**, nerepartizate, care la prima solicitare vor fi redistribuite în anul 2021.

Volumul total de realizare a mijloacelor ajutătoare tehnice din toate sursele de finanțare în anii 2019-2020, se reflectă în Anexele nr. 1 și nr.2 la Raport.

Realizarea producției fabricate și serviciilor acordate din activitatea de bază cu finanțarea de la **bugetul de stat în anul 2020**, a constituit în total **40203,8 mii lei**, inclusiv realizarea:

- *mijloacelor ajutătoare tehnice a constituit 27149,1 mii lei, sau cu o reducere cu 1939,3 mii lei față de anul 2019 (29088,4 mii lei);*
- *serviciilor de reabilitare medicală a constituit 7737,0 mii lei, sau cu 5970,3 mii lei mai puțin comparativ cu anul 2019 (13707,3 mii lei).*
- Prin Scr. MSMPS nr.21/6458 din 20.11.2020, IP CREPOR i s-a comunicat permisiunea pentru compensarea pierderilor suportate, în marimea cheltuielilor forțate legate de plata indemnizației în cuantum de 2/3 din salariile de funcție ale personalului, precum și de achitarea serviciilor comunale, în perioada sistării activității instituției conform condițiilor impuse de declararea stării de urgență la nivel național, inclusiv pentru acoperirea cheltuielilor de personal, generate din cauza reluării activității staționarelor de reabilitare la capacitatea de **50,0%**, începînd cu data de 17.08.20, fără posibilitatea obținerii veniturilor pentru acoperirea cheltuielilor de personal, din contul și în limita subsidiilor prevăzute pentru anul de gestiune, care a constituit suma de **5317,7 mii lei**.

Tabelul nr. 3. Volumul mijloacelor ajutoare tehnice realizate din alocațiile bugetare în anii 2019-2020

Indicatorii	Unitate de măsură	Executat în anul 2019		Anul 2020				Devieri: executat 2020/plan precizat 2020			Rata de creștere 2020/2019, %
		cant	suma, (mii lei)	Plan precizat		Executat		cant	suma, mii lei	%	
				cant	suma, (mii lei)	cant.	suma, (mii lei)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9=7-5	10=8-6	11=8/6*100	12=8/4*100
Articole protetice – ortopedice	unități	2664	8461,2	2940	8245,3	3135	8379,7	195	134,4	101,6	99,0
inclusiv:											
Proteze total	unități	519	6086,6	510	5806,1	525	5664,0	15	-142,1	97,6	93,1
din care:											
proteze ale membrilor superioare	unități	55	179,4	60	225,4	64	193,5	4	-31,9	85,8	107,9
proteze ale membrilor inferioare	unități	242	2290,8	220	1859,3	212	1887,3	-8	28,0	101,5	82,4
proteze ale membrilor inferioare de tip modul	unități	222	3616,4	230	3721,4	249	3583,2	19	-138,2	96,3	99,1
Orteze	unități	2145	2374,6	2430	2439,2	2610	2715,7	180	276,5	111,3	114,4
Reparația protezelor	unități	557	1600,2	600	2065,4	522	1522,2	-78	-543,2	73,7	95,1
Bandaje	unități	863	745,4	910	762,1	854	720,9	-56	-41,2	94,6	96,7
Încălțăminte ortopedică	perechi	8038	18016,2	8000	21283,2	8425,5	16288,6	426	-4994,6	76,5	90,4
Încălțăminte ortope-dică selecționată	perechi					3	0,5				
Scurtare ortopedică (inserții în pantofi)	unități	50	25,2	30	22,1	29	10,2	-1	-11,9	46,2	40,5
Total activitatea de bază	unități		28848,2		32378,1		26922,1		-5456,0	83,1	93,3
Articole ortopedice procurate și realizate (cârje, bastoane, supi-natoare (branțuri ortopedice), subcoate, etc)	unități		52,9				57,7		57,7		109,1
Huse	unități	1994	138,4	2275	186,9	1851	144,6	-424	-42,3	77,4	104,5
Protezare peste hotarele țării		3	48,9			1	24,7	1	24,7		50,5
TOTAL MIJLOACE AJUTĂTOARE TEHNICE			29088,4		32565,0		27149,1		-5415,9	83,4	93,3

Datele Tabelului nr. 3 denotă, că în anul 2020 a fost realizată o cantitate mai mică de mijloace ajutoare tehnice fabricate comparativ cu cantitatea acestora realizată în anul 2019.

Totodată, în perioada de referință, 1 persoana cu dizabilități cu amputații ale membrilor inferioare *s-a protezat peste hotarele țării din cont propriu. Pentru protezare peste hotarele țării* la contul producătorului au fost transferate surse financiare în mărimea *prețului mediu planificat* (aprobat) al costului tipului analogic de „proteze” confecționate la CREPOR.

Cauzele micșorării volumului de realizare al producției fabricate se explică prin:

- reducerea în ultimii ani a numărului de persoane în etate din rîndul veteranilor celui de al II-lea Război Mondial, pentru care se confecționau proteze mai simple din piele și metal și **a crescut numărul pacienților** cu amputații ale membrilor superioare și ale membrilor inferioare mai tineri, apti de muncă, care solicită confecționarea protezelor moderne;
- reducerea numărului de comenzi pentru confecționarea protezelor ale membrilor superioare și inferioare;
- faptul că beneficiarii de articole și servicii acordate de CREPOR, se afla în grupul de risc de contaminare cu virusul de tip nou, COVID-19, și respectiv adresările au scăzut considerabil.

Soldul producției fabricate (finite) la depozitul CREPOR la situația din 01.01.2021, a constituit 709,7 mii lei, sau cu 2049,2 mii lei mai puțin față de situația din 01.01.2020 (2758,9 mii lei).

Tabelul nr. 4 Soldul nerealizat al producției finite, fabricate în cadrul CREPOR.

Nr. d/o	Denumirea mijloacelor ajutătoare tehnice	Unitate de măsură	Sold la 01 ianuarie 2020		Sold la 31 decembrie 2020	
			Cantitate	Suma, lei	Cantitate	suma, lei
1	2	3	4	5	6	7
I.	Proteze total	unități	41	595 200,19	9	114 558,54
	inclusiv:					
1.1	Proteze ale membrilor superioare	unități	7	23 306,63	1	8 814,05
1.2	Proteze ale membrilor inferioare, total	unități	13	151 912,40	5	51 577,63
	din care:					
a)	proteze de labă de picior și proteze transtibiale	unități	3	32 179,95	5	51 577,63
b)	proteze transfemorale (de coapsă)	unități	10	119 732,45	0	0
1.3	Proteze ale membrilor inferioare de tip modul-total	unități	21	419 981,16	3	54 166,86
	inclusiv:					
a)	proteze de gambă	unități	11	179 855,07	0	0
b)	proteze de coapsă	unități	10	240 126,09	3	54 166,86
2.	Orteze (AR, AN, TR, TN)	unități	319	431 959,47	121	101 072,28
II	Reparația protezelor	unități	53	221 906,56	1	4 968,06
III	Bandaje (BN)	unități	119	128 484,42	38	27 221,16
IV	Încălțăminte ortopedică și pe protez	perechi	597,5	1 367 461,85	244	446 741,45
4.1.	Încălțăminte ortopedică selecționată	perechi	0	0	0	0
V	Alte articole (scurtare ortopedică, fixatoare, supinatoare BO)	unități	84	13 852,64	95	15 110,19
	Total mijloace ajutătoare tehnice fabricate (finite) și nerealizate	unități		2 758 865,13		709 671,68

VI. Analiza prețurilor la mijloacele ajutătoare tehnice.

În primele trei luni ale anului 2020, Formarea prețurilor la producția confecționată în cadrul CREPOR s-a efectuat în conformitate cu prevederile punctelor 65-66 ale Regulamentului cu privire la modul de asigurare a unor categorii de cetățeni cu mijloace ajutătoare tehnice, aprobat prin H.G. nr. 567 din 26 iulie 2011 și „Metodologia de formare a prețurilor la mijloacele ajutătoare tehnice confecționate în cadrul CREPOR, aprobată prin Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr.1056 din 22.12.2017.

Prin HG nr.242 din 10 aprilie 2020, (Anexa nr.1) a fost aprobată “Metodologia de calculare a prețurilor la mijloacelor ajutoare tehnice confecționate de către Instituția Publică CREPOR”.

Potrivit prevederilor Hotărârii nominalizate, metodologia stabilește modul de calculare a prețurilor la mijloacele ajutoare tehnice confecționate pentru unele categorii de cetățeni de către IP CREPOR, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la modul de asigurare a unor categorii de cetățeni cu mijloace ajutoare tehnice, aprobat prin HG nr.567/2011.

Reieșind din specificul confecționării mijloacelor ajutoare tehnice, fabricarea cărora *este individuală și* depinde de malformația existentă la persoana concretă și de cheltuielile efective incluse în costul producției finite în luna de gestiune în care s-a produs articolul. Prețurile medii efective ale mijloacelor ajutoare tehnice fabricate se formează reieșind din cheltuielile efective ale entității create în perioada de gestiune, luând în considerație costul real al materiei prime, detaliilor și semifabricatelor utilizate în procesul de producere, care se importă de peste hotarele țării (OTTO BOOCK Germania, Ucraina, Rusia etc.) și alte cheltuieli efective. *Informația cu privire la prețurile medii la mijloacele ajutoare tehnice fabricate și realizate beneficiarilor în perioada anilor 2019-2020, se reflectă în Tabelul nr. 5.*

Tabelul nr. 5. Prețul mediu format la mijloacele ajutoare tehnice realizate din mijloacele bugetare în anii 2019-2020

Nr.d/o.	Denumirea mijloacelor ajutoare tehnice	Executat 2019 lei	Anul 2020		Rata de creștere,%		Devieri, efectiv 2020-efectiv 2019, lei
			planul precizat, lei	Efectiv, lei	față de planul precizat	2020/2019	
1	2	3	4	5	$6=5/4*100$	$7=5/3*100$	$8=5-3$
1	Proteze ale membrelor superioare	3261,82	3756,42	3023,44	80,5	92,7	-238,38
2	Proteze ale membrelor inferioare	9466,12	8451,36	8902,36	105,3	94,0	-563,76
3	Proteze ale membrelor inferioare de tip modul	16290,09	16180,00	14390,36	88,9	88,3	-1899,73
4	Orteze	1107,04	1003,80	1040,50	103,7	94,0	-66,54
5	Reparația protezelor	2872,89	3442,30	2916,09	84,7	101,5	43,20
6	Bandaje	863,73	837,52	844,15	100,8	97,7	-19,58
7	Încălțăminte ortopedică	2241,38	2660,40	1933,25	72,7	86,3	-308,13

Datele Tabelului nr. 5 denotă, că în anul 2020, prețurile medii efective la articolele fabricate au fost în scădere comparativ cu prețurile planificate, în afară de prețul mediu la „*protezele membrelor inferioare*” la „*orteze*” și la „*bandaje*”.

Informația detaliată a prețurilor medii planificate, precizate și efective pentru anul 2020 se reflectă în Anexele 1 și 2 la Raport.

VII. Venituri și cheltuieli din prestarea serviciilor de reabilitare și asistență medicală.

Serviciile de reabilitare medicală în cadrul CREPOR se acordă pacienților cu dizabilități și maladii ale aparatului locomotor, persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului, veteranilor de război și altor categorii de pacienți cu maladii și afecțiuni ale aparatului locomotor, la solicitare, în baza

Regulamentului privind prestarea serviciilor de reabilitare și asistență medicală în cadrul Centrului Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare”, aprobat prin Ordinul MMPSF nr. 38 din 05 martie 2013 și completările ulterioare, efectuate prin Ordinul MMPSF nr. 189 din 11.10.2015.

În acest scop, în cadrul Centrului funcționează staționarul de 125 paturi, dintre care 25 paturi în Secția protezare primară, complicată și atipică și 100 paturi pentru acordarea serviciilor de reabilitare medicală.

Secția consultativă din cadrul CREPOR funcționează cu o capacitate de 200 vizite pe zi și 100 vizite pe zi în Secția protetico-ortopedică.

7.1. Venituri din prestarea serviciilor medicale

Serviciile de reabilitare medico-socială în cadrul CREPOR se acordă persoanelor cu dizabilități și maladii ale aparatului locomotor, persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului, veteranilor de război și altor categorii de cetățeni se efectuează în baza „Regulamentului privind prestarea serviciilor de reabilitare medicală în cadrul CREPOR”, aprobat prin Ordinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 38 din 05 martie 2013, cu modificările și completările ulterioare, efectuate prin Ordinul MMPSF nr. 189 din 11.10.2015.

Volumul total al serviciilor medicale acordate în anul 2020, a constituit **10021,4 mii lei**, sau în scădere cu **7189,5 mii lei**, comparativ cu volumul serviciilor medicale executat în anul 2019 (**17210,9 mii lei**) din cauza situației excepționale în RM, sistarea activității IP CREPOR, și reluarea activității Secțiilor Medicină la capacitate redusă .

Din totalul serviciilor de reabilitare medicală acordate în anul 2020, serviciile medicale executate din sursele bugetare au constituit în total **7737,0 mii lei**, inclusiv:

- **serviciile medicale de ambulatoriu în suma de 4187,2 mii lei:**
- **servicii medicale de staționar în suma de 3549,8 mii lei.**

Tabelul nr. 6. Structura veniturilor din prestarea serviciilor pe surse de finanțare în anul 2020.

Indicatori	Unitatea de măsură	Total venituri din serviciile medicale executate în anul 2020	inclusiv			
			Bugetul de stat	CNAM	Contra plată	Reabilitare profesională
Venituri din prestarea serviciilor de reabilitare medicală	mii lei	10021,4	7737,0	1905,4	340,9	38,1
inclusiv						
Ponderele serviciilor acordate	%	100,0	77,2	19,0	3,4	0,4

Volumul serviciilor medicale acordat din sursele bugetare în anul 2020, s-a micșorat față de planul precizat de la începutul anului cu suma de **3486,4 mii lei**, din cauza celor expuse anterior .

În anul 2020 au fost acordate în total 124952 servicii de reabilitare medicală de ambulatoriu, inclusiv, 95625 servicii medicale acordate din sursele bugetare, 21186 servicii din mijloacele CNAM; 2084 servicii de reabilitare profesională și 7857 servicii contra plată.

În anul 2020, în secția consultativă au fost consultați și investigați în total **2388 veterani de război și persoane cu dizabilități de pe urma războiului**. Pacienților CREPOR, inclusiv celor internați în secțiile

de reabilitare medicală le-au fost acordate în total 75457 servicii fizio-balneo-kineto-terapeutice, inclusiv 44033 servicii pentru veteranii de război internați în secțiile de staționar.

În perioada de gestiune, în secțiile **Staționarului reabilitare** și-au recuperat sănătatea în total **1233 persoane**, dintre care: **825 persoane** din mijloacele bugetare, inclusiv **651 persoane veterani de război și persoane cu dizabilități de pe urma războiului**; **375 persoane din fondurile obligatorii de asistență medicală**; **6 persoane din serviciile de reabilitarea profesională**; **27 persoane contra plată**, și au fost executate în total **14863 zile/pat**, inclusiv, din contul surselor bugetului de stat **10531 zile/pat**, din sursele CNAM **4081 zile/pat**, din serviciile de reabilitare profesională **79 zile/pat** și contra plată **172 zile/pat**.

Durata medie de spitalizare (DMS) a pacienților în secțiile Staționarului reabilitare în anul 2020 a constituit 12,05 zile. Indicele de utilizare a patului a constituit 100,18 %.

Tabelul nr. 7. Volumul total al serviciilor de reabilitare executat în anii 2019-2020.

Nr. d/o	Indicatorii de activitate	Unitate a de măsură	Executat în anul 2019	Anul 2020			Rata 2020/2019 %
				Plan precizat	Executat total	(%)	
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	Volum servicii medicale de reabilitare total (mii lei), inclusiv :	<i>mii lei</i>	17210,9	15444,4	10021,4	64,9	58,2
1.	Servicii medicale din contul bugetului de stat, inclusiv	<i>mii lei</i>	13707,3	11223,4	7737,0	68,9	56,4
1.1	Servicii medicale de ambulatoriu	<i>mii lei</i>	6437,1	5088,5	4187,2	82,3	65,0
1.2	Servicii medicale de staționar	<i>mii lei</i>	7270,2	6134,9	3549,8	57,9	49,5
2.	Servicii medicale prestate din contul surselor CNAM	<i>mii lei</i>	2621,8	3251,8	1905,4	58,6	72,7
3.	Servicii medicale prestate din contul surselor contra plată	<i>mii lei</i>	739,8	850,0	340,9	40,1	46,1
4.	Servicii medicale de reabilitare profesională	<i>mii lei</i>	142,0	119,2	38,1	32,0	26,8
II.	Persoane cu dizabilități asigurate cu servicii medicale de staționar, în total inclusiv	<i>persoane</i>	2146	1964	1233	62,8	57,5
1.	Veterani de război reabilitați în condiții de Staționar	<i>persoane</i>	1074	1000	651	65,1	60,6
2.	Veterani de război asigurați cu servicii de consultare, investigare și tratament de ambulatoriu în total	<i>persoane</i>	2926	2500	2388	95,5	81,6
III.	Numărul de zile/pat în Staționarul reabilitare	<i>zile/pat</i>	28333	25582	14836	58,0	52,4
IV.	Servicii medicale de ambulatoriu	<i>servicii</i>	211001	179322	124952	69,7	59,2
-	inclusiv servicii medicale de staționar din mijloacele bugetare	<i>servicii</i>	165791	129742	95625	73,7	57,7

6.2. Serviciile protetico ortopedice

Secția protetico-ortopedică de ambulatoriu și Secția protezare primară complicată și atipică de staționar sunt subdiviziuni structurale ale CREPOR, atribuțiile de bază ale cărora sunt:

- Evidența pacienților cu afecțiuni ale aparatului locomotor;

- Acordarea asistenței medicale de diagnostic și tratament consultativ specializat de ambulatoriu persoanelor cu afecțiuni ale aparatului locomotor;
- Organizarea deplasărilor în localitățile republicii a echipelor mobile de profil pentru acordarea ajutorului protetic-ortopedic consultativ la locul de trai;
- Implementarea noilor tehnologii pentru eficientizarea procesului de confecționare a mijloacelor ajutoare tehnice;
- Implementarea noilor metode progresive funcționale de protezare și ortezare;
- Acordarea ajutorului protetic-ortopedic spitalicesc specializat pacienților cu amputații ale membrelor superioare și inferioare, pacienților cu maladii grave ale aparatului locomotor care necesită utilizarea mijloacelor ajutoare tehnice;
- Pregătirea conservativă a pacienților cu bonturi amputaționale pentru protezare primară, complicată și atipică cu proteze moderne funcționale, instruirea spre utilizare a protezelor, educarea și antrenarea mersului pe proteză, etc.

Secția protetic-ortopedică de ambulatoriu își desfășoară activitatea de colaborare cu Secția protezare primară, complicată și atipică de staționat, Secția „confecționare încălțăminte ortopedică”, Secția „confecționare proteze și alte articole protetic-ortopedice” și cu alte subdiviziuni ale instituției, fiind efectuat un lucru în baza principiilor de echipă (medici ortopezi proteziști, medici reabilitologi, kinetoterapeuți, ingineri proteziști orteziști, ingineri tehnologi, tehnicieni proteziști orteziști, alți specialiști din cadrul Centrului).

În anul 2020, de către **medicii ortopezi-proteziști din cadrul Secției protetic-ortopedică** au fost executate **12909 vizite pentru persoanele cu dizabilități locomotorii**.

De către **medicul pediatru – ortoped** în perioada de gestiune au fost deserviți în total **3640 copii cu afecțiuni ale aparatului locomotor**, dintre care **728 copii cu dizabilități** în vârsta de până la 18 ani.

În perioada de gestiune, copiii au fost asigurați cu **1079 perechi de încălțăminte ortopedică** și cu **632 unități de alte articole protetic-ortopedice**.

În perioada referință în **Secția protezare primară, complicată și atipică de staționat** au fost internați **103 persoane cu dizabilități locomotorii**, dintre care **88 bărbați și 15 femei**, fiind realizate **2468 zile/pat**.

Durata medie de spitalizare a pacienților în staționarul protezare primară, complicată și atipică a constituit 14,6 zile. Indicele de utilizare a patului a constituit 78,30 %.

În perioada de ședere în staționat, beneficiarii au fost asigurați cu **50 unități proteze ale membrelor superioare și inferioare**, inclusiv: **29 unități proteze ale membrelor inferioare modulare; 17 proteze ale membrelor inferioare și 4 proteze ale membrelor superioare; 24 unități de „orteză” și au fost executate 69 unități „reparații de proteze”.**

VIII. Costuri/cheltuieli efective

Cheltuielile și consumurile efective din activitatea de bază în anul 2020, au constituit în total **41194,3 mii lei**, sau cu o reducere de 12,6% comparativ cu volumul total al producției fabricate și serviciilor prestate anul 2019 (**46488,8 mii lei**), fiind obținut **pierderi (supracheltuielile) în suma de 834,3 mii lei**, din care profitul din **producția fabricată a constituit 1412,3 mii lei**, iar **pierderile (supracheltuielile) din prestarea serviciilor medicale 2246,6 mii lei**.

Structura cheltuielilor efective și ponderea din producția fabricată și serviciile prestate în anul 2020 se reflectă în Tabelul nr. 8.

Tabelul 8. Structura cheltuielilor efective din producția fabricată și serviciile prestate în anul 2020.

Indicatori	Unitatea de măsură	Total costuri, mii lei	Inclusiv din				Ponderea din totalul costurilor, %	Producția fabricată, %	Serviciile medicale prestate, %
			Total din mijloace ajutătoare tehnice	inclusiv		Servicii medicale prestate			
				Cheltuieli din MAT	Cheltuieli administrative				
Volumul producției fabricate și serviciilor prestate, total	<i>mii lei</i>	35042,3	25020,9	25020,9		10021,4			
Cheltuieli și consumuri total	<i>mii lei</i>	35876,6	23608,6	21725,8	1882,8	12268,0	100,0	65,8	34,2
<i>inclusiv</i>									
Cheltuieli materiale, total	<i>mii lei</i>	10050,1	7743,8	7577,2	166,6	2306,3	28,0	21,6	6,4
Cheltuieli de personal, total	<i>mii lei</i>	21509,2	13358,5	12209,4	1149,1	8150,7	59,9	37,2	22,7
Cheltuieli privind amortizarea, total	<i>mii lei</i>	2221,5	1121,0	953,8	167,2	1100,5	6,2	3,1	3,1
Alte costuri, total	<i>mii lei</i>	2095,8	1385,3	985,4	399,9	710,5	5,9	3,9	2,0
Profit, pierderi din producția fabricată și servicii prestate	<i>mii lei</i>			3295,1					
Cheltuieli administrative din producția fabricată	<i>mii lei</i>			1882,8					
Profit, pierderi din producția fabricată	<i>mii lei</i>	-834,3	1412,3	1412,3		-2246,6			
Rentabilitatea din producția fabricată	%		6,0	15,2					

Datele tabelului nr. 9 denotă că, din totalul cheltuielilor și consumurilor efective în suma de **35876,6 mii lei**, cheltuielile din **producerea mijloacelor ajutătoare tehnice** au constituit **23608,6 mii lei** (inclusiv 2222,1 mii lei, cheltuielile efective ale Staționarului Protezare Primară, Complicată și Atipică), sau 65,8%, iar cheltuielile totale din prestarea serviciilor de reabilitare și asistență medicală au constituit **12268,0 mii lei**, sau 34,2%.

Cheltuielile instituției din activitatea de bază create în perioada de gestiune (100,0%) revin pentru:

- *materia primă, materiale, semifabricate și consumabile* – 17,7%;
- *retribuirea muncii* – 47,6%;
- *asigurarea socială* – 10,3%;
- *asigurarea medicală obligatorie* – 2,0%;
- *uzura mijloacelor fixe* – 6,2%;
- *alimentarea* – 3,2%;
- *energia termică (gaze)* – 2,1%;
- *energia electrică* – 1,4%;
- *uzura obiectelor de mica valoare* - 1,8%;
- *apa potabilă* – 0,7%;

- *medicamente* – 0,7%;
- *alte cheltuieli gospodărești* – 6,3%;

În anul 2020, instituția a suportat **pierderi în suma totală de 834,3 mii lei**, care rezultă din profitul din **producția fabricată ce a constituit 1412,3 mii lei**, și **pierderile din prestarea serviciilor medicale 2246,6 mii lei**.

Valoarea **pierderilor** din activitatea de bază cu finanțarea de la bugetul de stat în anul 2020 a constituit **576,4 mii lei**.

8.1. Cheltuieli din producerea mijloacelor ajutătoare tehnice

- Cheltuielile efective** din producerea mijloacelor ajutătoare tehnice în anul 2020 au constituit în total **23608,6 mii lei**, inclusiv cheltuielile Secției protezare primară complicată și atipică de staționar în sumă de **2222,1** sau **9,4%** atribuite “cheltuielilor indirecte”.
- Potrivit prevederilor “*Metodologiei de calculare a prețurilor la mijloacele ajutătoare tehnice confecționate în cadrul CREPOR*”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 242/2020, și reieșind din principiile economiei de piață, precum și din necesitatea recuperării din profit a cheltuielilor administrative, pentru mijloacele ajutătoare tehnice confecționate din sursele bugetare a fost stabilit normativul de rentabilitate în mărime de până la **20%**.
- Din suma totală a cheltuielilor de producție calculate pe anul 2020, **23608,6 mii lei** se exclud **cheltuielile administrative** în sumă de **1882,8 mii lei**.
- Astfel, normativul de rentabilitate calculat în formula nouă pentru anul 2020 constituie **15,2%**.

8.2. Cheltuieli din prestarea serviciilor de reabilitare medicală

Cheltuielile efective din serviciile de reabilitare medicală acordate în anul 2020 au constituit **12268,0 mii lei**, din care: bugetul de stat a constituit **9725,7mii lei**, reabilitarea profesională **53,9 mii lei**, din serviciile medicale acordate din FAOAM **2139,5 mii lei**; din serviciile medicale prestate contra plată **348,9 mii lei**.

Structura cheltuielilor efective, modul de utilizare a resurselor materiale, umane, financiare și impactul acestora din serviciile de reabilitare prestate în perioada de gestiune, se reflectă Anexele nr. 3 și nr. 4 la Raport și în Tabelul nr. 9.

Tabelul nr. 9 Structura veniturilor și cheltuielilor efective din serviciile medicale acordate în anul 2020

Indicatori	Unitate a de măsură	Total costuri anul 2020	Costuri, inclusiv			
			Bugetul de stat	CNAM	Reabilitare profesională	Contra plată
Venituri, total	mii lei	10021,4	7737,0	1905,4	38,1	340,9
Cheltuieli și consumuri, total	mii lei	12268,0	9725,4	2138,3	53,9	350,4
inclusiv	mii lei					
Cheltuieli materiale, total	mii lei	2306,3	1763,2	516,8	3,1	23,2
Cheltuieli cu personalul, total	mii lei	8150,7	6354,5	1434,7	39,7	321,8
Cheltuieli privind amortizarea, total	mii lei	1100,5	1010,4	86,1	3,0	1,0
Alte cheltuieli, total	mii lei	710,5	597,3	100,7	8,1	4,4
Ponderele cheltuielilor efective pe surse de finanțare	%	100,0	79,3	17,4	0,4	2,9
Profit (pierderi)	mii lei	-2246,6	-1988,4	-232,9	-15,8	-9,5

În totalul cheltuielilor efective din prestarea serviciilor medicale în anul 2020 (12268,0 mii lei), cea mai mare pondere revine cheltuielilor de personal 66,4% (8150,7 mii lei) din care:

- Cheltuieli pentru retribuirea muncii au constituit 52,7% (6460,7 mii lei);
- Contribuțiile de asigurări sociale și medicale obligatorii 13,8% (1690,0 mii lei).

- **Costul mediu efectiv al unei zile/pat** în staționarul reabilitare (din mijloacele bugetare) în anul 2020 a constituit în total **436,07 lei/zi**, sau 129,4% de la plan, și cu 92,68 lei/zi mai mult față de costul mediu efectiv al unei zile/pat în anul 2019 (**343,39 lei/zi**).

- **Costul mediu efectiv al unui serviciu de reabilitare medicală de ambulatoriu în anul 2020 (buget)**, a constituit **53,68 lei/zi**, sau cu 14,46 lei mai mult comparativ cu prețul mediu planificat (39,22 lei) și cu 14,01 lei mai mult comparativ cu prețul mediu executat în anul 2019 (39,67 lei). Cauza creșterii costului mediu efectiv al unui serviciu medical de ambulatoriu se explică prin faptul că, în perioada de pandemie, au fost acordate mai multe servicii medicale costisitoare de investigații și diagnostic, și mai puține servicii de tratament fizioterapeutic și de balneologie, care au un preț mai mic.
- Serviciile medicale prestate pacienților atât din sursele bugetare, cât și din mijloacele FAOAM, la CREPOR se efectuează în conformitate cu Catalogul tarifelor unice pentru serviciile medico-sanitare, aprobat prin Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1020 din 29 decembrie 2011 cu modificările și completările ulterioare.

- Pentru alimentarea pacienților și asigurarea cu medicamente se aplică **Normele de cheltuieli privind asigurarea persoanelor cu „produse alimentare”** în suma de **117,69 lei/pe zi**, și cu **„medicamente și materiale de pansament”** în suma de **10,39 lei/zi**, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 520/2006.

Cheltuielile efective pentru „alimentarea” persoanelor cazate în staționarul reabilitare (buget) în anul 2020, au constituit în mediu 129,20 lei/zi, inclusiv costul „produselor alimentare” – 65,96 lei/zi, iar cheltuielile efective pentru asigurarea pacienților cu „medicamente și materiale de pansament” din mijloace bugetare în anul 2020, au constituit în mediu 9,43 lei/zi.

Din serviciile de reabilitare medicală acordate în anul 2020 au fost suportate supracheltuieli (pierderi) în suma totală de 2246,6 mii lei, din care pierderile din serviciile medicale prestate din mijloacele bugetare au constituit 1988,7 mii lei.

Această situație s-a creat din cauza sistării activității Centrului în rezultatul situației epidemiologice din țară, precum și din faptul că activitatea secțiilor medicale de staționar de la data de 15.08.2020 a fost reluată la capacitatea de 50%.

Serviciile medicale acordate atât din sursele bugetare, cât și din alte mijloace financiare în cadrul CREPOR se acordă în baza tarifelor la serviciile medicale din Catalogul tarifelor unice pentru serviciile medico-sanitare, aprobat prin Anexa nr. 3 la HG nr.1020 din 29 decembrie 2011.

Serviciile medicale acordate din mijloacele FAOAM în perioada de gestiune a constituit **1905,4 mii lei**, fiind create cheltuielile efective ce au constituit **2138,3 mii lei**. Suma totală a pierderilor a constituit **232,9 mii lei**, dintre care cheltuielile calculate pentru „uzura mijloacelor fixe” reieșind din cota veniturilor din partea CNAM în veniturile total acumulate au constituit 86,1 mii lei.

IX. Efectivul personalului și fondul de remunerare

Pentru anul 2020, reieșind din prevederile Hotărârii Guvernului 22/2019, Statele de personal au fost aprobate în număr total de **315,0 unități statale**, inclusiv, **297,0 unități** - personalul administrativ, ingineresc tehnic și medical și personal de gestiune din activitatea de bază, muncitorii secțiilor de producere și **18 unități** personalul Cantinei (la autogestiune).

Numărul mediu scriptic al salariaților CREPOR în 2020 a constituit total **247,5 persoane**, dintre care: **233,0 persoane** salariații din activitatea de bază, inclusiv **106,0 persoane** personal medical, **59,0 persoane** personalul de conducere, administrativ și ingineresc tehnic, **68,0 persoane** muncitori (inclusiv 41 persoane muncitori din cadrul secțiilor de producere) și **14,5 persoane** personalul Cantinei.

Salarizarea personalului CREPOR se efectuează în limita fondului de remunerație aprobat în Devizul de cheltuieli pentru anul 2020, calculat din toate sursele de finanțare, reieșind din prevederile Legii salarizării nr.847/2002, HG nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară și HG nr 165/201 cu modificările și completările ulterioare.

Cheltuielile **Fondului de retribuție**, determinat pentru calcularea salariului mediu lunar în anul 2020 au constituit **în total 20540,2 mii lei**, inclusiv, **19531,8 mii lei constituie** cheltuielile fondului de retribuție a personalului din activitatea de bază; **60,9 mii lei** fondul de remunerare al personalului nescriptic și fondul de remunerare al Cantinei (la autogestiune) – **947,5 mii lei**.

Din totalul **cheltuielilor de retribuție** în suma de **20540,2 mii lei**, cheltuielile fondului de salarizare au constituit în total **19774,3 mii lei**, iar cheltuielile fondului de consum **765,9 mii lei**.

Efectivul salariaților la data de 31.12.2020 a constituit în total 273 persoane, dintre care 207 femei și 66 bărbați. În concediu pentru îngrijirea copilului se află 11 persoane.

Din totalul salariaților la CREPOR activează **100 persoane specialiști cu studii superioare; 53 persoane cu studii medii speciale; 120 persoane cu studii medii generale**, din care 60 persoane cu grade de calificare și 60 persoane – personal inferior și muncitori necalificați (infirmiere, bufetiere, surorile econoame, liftieri, muncitori auxiliari).

În anul 2020 **cheltuielile fondului de remunerare din activitatea de bază** (producere și medicină) au constituit în total **19531,8 mii lei**, inclusiv: **18802,2 mii lei** cheltuielile fondului de salarizare (inclusiv, salarizarea cumularzilor în suma de 279,2 mii lei); și **fondul de consum în suma de 729,6 mii lei**.

Cheltuielile efective pentru remunerarea salariaților (inclusiv cheltuielile administrative și auxiliare) atribuite serviciilor de reabilitare medicală în anul 2020, au constituit în total suma de **6460,7 mii lei**, sau 52,7% din totalul costurilor efective.

Numărul mediu scriptic al personalului medical în anul 2020 a constituit în total 106 persoane, din care 23 medici-specialiști, 45 persoane – personalul medical mediu și 38 persoane - personalul medical inferior.

Salariul mediu lunar al unui salariat din activitatea de bază în anul 2020 a constituit 6915,9 lei, sau cu o reducere de 8,9% față de salariul mediu lunar din anul 2019 (7590,92 lei).

Salariul mediu lunar al unui lucrător medical în anul 2020 a constituit în total 5896,8 lei, sau cu o reducere de 11,5% față de salariul mediu lunar din anul 2019 (6660,9 lei).

Informația detaliată a numărului scriptic al personalului și consumurile fondului de remunerare a muncii pe anul 2020, se reflectă în Anexa nr. 5.

X. Serviciile de reabilitare profesională

În vederea implementării prevederilor art.40 alin. (5)-(9) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și Hotărîrii Guvernului nr. 272 din 03.05.2017 „Cu privire la prestarea serviciilor de reabilitare profesională în cadrul CREPOR”, pentru **reabilitarea profesională pe anul 2020, au fost aprobate/precizate mijloace financiare în suma de 119,2 mii lei pentru 12** persoane cu dizabilități locomotorii din rîndul șomerilor îndreptați la CREPOR de către ANOFM.

Volumul efectiv al serviciilor de reabilitare profesională executat în anul 2020, a constituit **38,1 mii lei, fiind reabilitate 6 persoane** cu dizabilități locomotorii din rîndul șomerilor îndreptați de la Agenția Națională a Ocupării Forței de Muncă.

XI. Asigurarea persoanelor cu dizabilități cu cărucioare-fotolii rulante și alte dispozitive de mers

La situația din 01.01.2020 soldul cărucioarelor fotolii-rulante la depozitul CREPOR a constituit **50 unități** în sumă de **111,2 mii lei**, care au fost realizate în anul 2020.

Pentru asigurarea persoanelor cu dizabilități cu mijloace de locomoție nemecanizate (cărucioare fotolii-rulante și alte dispozitive de mers), pentru anul 2020, au fost prevăzute surse financiare bugetare în sumă **3500,00** mii lei, pentru asigurarea beneficiarilor cu cărucioare fotolii rulante, în vederea executării acțiunilor Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 723 din 08.09 (pct. 1.9 din Anexa nr. 2).

Din mijloace financiare alocate de la bugetul de stat în anul 2020, în sumă de **3500,0 mii** lei au fost achiziționate în total **1230** cărucioare-fotolii rulante în suma totală de **3437,0 mii lei**, și alte dispozitive de mers în sumă de **63,0 mii lei**.

În anul 2020 numărul total al cărucioarelor fotolii – rulante din surse bugetare, repartizate prin intermediul CREPOR a constituit **868 unități**, în sumă de **2501,8 mii lei** și 4 cărje în sumă de **0,5 mii lei**.

Soldul la începutul anului 2021 a constituit **1108,9 mii lei** dintre care: **412 unități** cărucioare fotolii – rulante în sumă de **1046,4 mii lei**, și alte dispozitive de mers în sumă de **62,5 mii lei**, care vor fi distribuite beneficiarilor pe parcursul anului 2021.

XII. Profit net

Elementul principal al rezultatului financiar din activitatea operațională îl constituie profitul net a instituției.

Totodată, menționăm că, CREPOR este o instituție cu cota de participare a statului de 100%, care activează în condițiile autonomiei financiare, iar sistarea activității în condițiile impuse de declararea stării de urgență la nivel național, a dus la suportarea cheltuielilor forțate legate de achitarea indemnizației în mărime de 2/3 din salariul de funcție a personalului instituției în condițiile staționării unității (art.80¹ alin. (2) Codul Muncii), precum și de necesitatea achitării serviciilor comunale, fără posibilitatea obținerii veniturilor pentru acoperirea acestora. Reluarea activității staționarelor de reabilitare la o capacitate de 50%, de la data de 17.08.2020, a dus la creșterea continuă a cotei cheltuielilor invers proporțional veniturilor, generând pierderi esențiale din activitatea desfășurată.

Reieșind din situația creată în condițiile de Pandemiei cu COVID-19, în anul 2020 IP CREPOR nu a rezultat profit, dar a înregistrat pierderi în sumă totală de **60,7 mii lei**.

Astfel pierderile totale ale anului 2020, au fost formate din:

- *Profitul din producția fabricată și realizată, 1779,8 mii lei;*
- *Pierderi din serviciile de reabilitare medicală, 2246,6 mii lei;*
- *Profitul din arendă (locațiune), 449,5 mii lei;*
- *Profitul din activitatea Cantinei, 20,2 mii lei;*
- *Pierderi din alte activități(subsidii), 63,6 mii lei.*

XIII. Activități sportive și social-culturale

Interesele și preocupările Administrației Centrului Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare nu se limitează exclusiv la desfășurarea activității economice de zi cu zi, dar se răsfrâng și asupra vieții social-culturale, precum și sportive, a salariaților săi, deoarece cunoscut este faptul că buna dispoziție și spiritul de echipă în colectiv influențează direct nivelul productivității muncii.

Anul 2020, fiind un an mai special, a fost mai sărac în evenimente social–culturale, cu prezența activă a angajaților.

Astfel de către Administrația IP CREPOR, de comun acord cu Organizația sindicală a fost organizată ședința de felicitare cu ocazia zilei de de 8 martie și un concert festiv.

Totodată s-au acordat premii și mențiuni cu ocazia zilelor profesionale, au fost acordate ajutor material angajaților cu ocazia aniversărilor importante și ieșirii la pensie.

Persoanelor cu dizabilități, angajați ai CREPOR cu ocazia Zilei Internaționale a persoanelor cu dizabilități, s-a acordat ajutor material din fondul de consum al instituției.

Salariații IP CREPOR, membri ai Organizației Sindicale, care au suportat infecția cu COVID-19, au avut parte de suport financiar din partea Asociației Sindicale Teritoriale Chișinău.

Copiii salariaților au primit cadouri de Crăciun din partea Administrației.

XIV. Concluzii. Priorități pentru anul 2021

Informațiile din prezentul Raport vin să confirme că anul 2020 a fost un an cu multe încercări, atât pe plan intern, cât și pe plan extern, având în vedere situația creată de virusul COVID-19. În aceste condiții, instituția nu a înregistrat cele mai bune rezultate din activitatea sa, în raport cu anii precedenți.

În calitate de unica instituție la nivel republican, prin acordarea serviciilor de reabilitare medico-socială și asigurarea cu mijloace ajutătoare tehnice pentru persoanele cu dizabilități și participanților la război, precum și a bolnavilor cu afecțiuni și maladii ale aparatului locomotor, I.P.Centrul Republican, Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare, pentru anul 2021 își propune următoarele:

- Implementarea sistemului informațional automatizat de evidență contabilă 1- c (completarea comenzilor, evidența materialelor utilizate în producere și eliberate de la depozit);
- Continuarea procesului de implementare a programului electronic (informațional) privind evidența pacienților;
- Elaborarea în conformitate cu normele stabilite, a politicii de contabilitate relevantă;

- Întreprinderea acțiunilor de conlucrare activă cu organizațiile de veterani, cu direcțiile teritoriale de asistență socială;
- Monitorizarea permanentă a persoanelor cu maladii și afecțiuni ale aparatului locomotor, în scopul eficientizării procesului de acordare a serviciilor, și mijloacelor ajutoare tehnice, conform legislației în vigoare;
- Implementarea tehnologiilor și metodelor noi (experimentale) de articole protetico-ortopedice, de diagnostic și tratament în reabilitarea pacienților cu afecțiuni ale aparatului locomotor;
- Întreprinderea măsurilor de atragere a unor proiecte investiționale în vederea dezvoltării domeniului de confecționare a mijloacelor ajutoare tehnice;
- Promovarea serviciilor medicale performante, acordate în condițiile CREPOR, cu scopul atragerii surselor financiare suplimentare;
- Activizarea legăturilor cu Agenția națională a ocupării forței de muncă pentru promovarea serviciilor de Reabilitare profesională și examinarea posibilității reutilării atelierelor de terapie ocupațională.
- Perfecționarea continuă a specialiștilor, personalului medical și altor angajați ai centrului;
- Specializarea maseurilor cu studii nemedicale (USEFS) în baza Centrului de educație medicală continuă a personalului medical cu studii medii;
- Colaborarea cu USMF "N. Testemițeanu" și Universitatea Tehnică din RM;
- Colaborarea cu școlile profesionale în domeniul pregătirii cadrelor muncitorești la specialitatea "cizmar în confecționarea încălțămintei ortopedice" și în domeniul „confecționării articolelor protetico-ortopedice,, din țară și de peste hotarele țării;
- Organizarea seminarelor teoretice și practice în domeniul confecționării protezelor cu participarea specialiștilor de la firma "OTTO BOCK", Germania, și alte firme specializate în domeniu din Rusia, Italia, Ucraina.
- Întreprinderea măsurilor de optimizare și eficientizare a cheltuielilor, majorării volumului de lucrări și servicii medicale prestate și reducerea costului producției fabricate, inclusiv a serviciilor acordate.

Iar scopul final al activității economico-financiare, fiind creșterea calității produselor și serviciilor acordate beneficiarilor IP CREPOR, îmbunătățirea calității vieții angajaților, și obținerea profitului net din activitatea instituției în anul 2021.

Director

Veronica LEBEDINSCHI

Economist șef, interimar

Lidia MACRINICI